MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Samaan aikaan kun punavuorelaisessa yksiössä litkitään espressoa, vain 30 kilometrin päässä länsiuusmaalaisella pellolla lapioidaan sontaa. Miettikääpä sitä. **ESA JUNTUNEN HELSINGIN SANOMISSA**

Ylen gallup pilasi hallituksen vapun

Tuore mielipidetiedustelu pilasi hallituksen vappujuhlat. Vaikka gallupeille ei pidäkään panna liikaa painoa, Ylen julkistama mittaus sai tällä kertaa politiikkaan todellista säpinää.

Hallituksella ei mene nyt hyvin ja sen myöntävät myös hallituspuolueet itse. Hallitus on saanut sotkuistaan palkaksi kansalaisten kiukun.

Johtava hallituspuolue kokoomus putosi vappugallupissa kakkoseksi oppositiossa olevan keskustan taakse. Ero ei ollut matemaattisesti iso, mutta psykologisesti asia iski tajuntaan kuin moukari. Kokoomuksen puoluesihteeri Taru Tujunen lupasi heti mennä peiliin eteen katsomaan, missä on puolueen alamäen syy.

Vielä enemmän oli syytä hätkähtää demarileirissä. SDP:lle luvattiin enää runsaan 16 prosentin kannatus. Niin alhaalla ei sosialidemokraattien kannatus ole itsenäisen Suomen historiassa ollut koskaan. Pudotus oli niin suuri, että se ei mahdu enää normaaliin vaihteluväliin.

Demarien tilannetta pahentaa vielä se, että keskustan lisäksi myös perussuomalaiset ovat SDP:tä suositumpia. Kaiken kukkuraksi tutkimus kertoi, että perinteisen työväestön keskuudessa demarit ovat vasta kolmanneksi suosituin puolue. Sekä perussuomalaisilla että keskustalla on enemmän työläisääniä kuin demareilla.

On selvää, että jos hallituksen työ onkin ollut tähän asti fantastista ja kivaa, se ei ole sitä enää. Hallituksen paineet ovat nyt sitä luokkaa, että mitä tahansa voi tapahtua.

Sosialidemokraattien on pakko yrittää ottaa uusi alku, mikä tarkoittaa ministerikierrätystä. Jos nykyinen sekoilu jatkuu, SDP:llä on edessään varma vaalitappio ja matka oppositioon. Jutta Urpilaisen on uusittava ministeriryhmäänsä nopeasti. Tuskin edes pieni kierrätys riittää.

Kokoomuskin voi turvautua ministerivaihdoksiin, jos se helpottaa sisäisiä paineita. Kokoomuksen kunnalliskenttä on turhautunut kunta- ja sote-uudistukseen. Kun hallitus sekoili perusteellisesti vielä osinkoveropäätöksessä, on myös puolueen yrittäjäsiipi takajaloillaan.

Kokoomuksella voi olla ensi vuonna edessään myös puoluejohtajan valinta, jos pääministeri Jyrki Katainen päättää lähteä komissaariksi Brysseliin. Eurovaalit ovat ensi keväänä ja silloin Kataisen on päätettävä mitä tehdä.

Oppositio on saanut nosteesta paljon lisää virtaa. Keskustan puheenjohtaja Juha Sipilä on katsonut tarpeelliseksi jopa varoitella omaa väkeään mopon keulimisesta. Varoitteluun onkin syytä, sillä gallupit eivät tunnetusti ole mikään vaalitulos. Historiasta tiedetään, että mikään ei ole niin vaarallista kuin hyvät gallupnumerot pari vuotta ennen vaaleja. Moni puolue on tärvännyt vaalivoittonsa tuudittautumalla varmaan menestykseen, jota ei ole koskaan tullut.

SDP:n puheenjohtajan ja valtiovarainministeri Jutta Urpilaisen vappu meni pilalle.

Politiikan umpisolmuja vappu ei puheista huolimatta ratkaissut. Sote-uudistus on levällään ja kuntauudistus on mennyt penkin alle ja näyttää siellä pysyvän. Samaan aikaan talouspolitiikan vaikeudet lisääntyvät.

Hallituksen veropäätös on toiminut juuri päinvastoin kuin hallitus itse toivoi. Yritykset eivät ole lisäämässä investointejaan vaan odottelevat mitä tuleman pitää. Jopa ministerit itse ovat viimein huomanneet, että ainoa asia, minkä verouudistus käynnistää, on ylimääräinen osinkoralli.

Suomen työttömyys ylittää jo 300 000 työttömän rajan. Talous on joutumassa pitkään ja pahaan taantumaan. Jos hallitus on tällaisessa tilanteessa toimintakyvytön, ollaan vakavan paikan edessä.

Kysymys on siitä, millä eväin hallitus voi jatkaa. Jos hallitus ei saa nopeasti rivejään kootuksi, on vaikea keksiä muuta ulospääsyä kuin uudet vaalit.

Hajotusvaalit eivät ole vielä todennäköiset, mutta tämän vapun jälkeen ei sitäkään mahdollisuutta voida enää sulkea pois.

> **Hajotusvaalit eivät ole vielä todennäköiset...**

Hyvä kysymys

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) haluaa lisää vauhtia turve- ja tuulivoimalupien käsittelyä. Ministeriö on lähettänyt kuudelle aluehallintovirastolle kyselyn, miksi hidas luvitus estää riittävän turvetuotannon ja tuulivoiman merkittävän lisäämisen.

Aluehallintovirastoilta kysytään myös, miten niissä olevia lupasumia saadaan purettua. Vastaukset kysymyksiin halutaan välittömästi. (MT 29.4.)

Elinkeinoministeri Jan Vapaavuoren (kok.) mielestä nykyiset lupien käsittelyajat vaarantavat hallituksen hyväksymän kansallisen energia- ja ilmastostrategian toteutumisen.

TEM:n mukaan lupasuma on osaltaan pahentanut turvepulaa ja johtanut kivihiilen käytön lisääntymiseen. Tällä hetkellä turpeen tuotannosta poistuu pinta-alaa enemmän kuin uusia alueita saadaan tilalle.

TEM:n tekemä kysymys on aiheellinen ja sitä olisi syytä laajentaa koskemaan myös muita lupa-asioita.

Jotakin on jo tapahtumassa. Hyvä esimerkki hallinnon järkeistämisestä on ympäristöministeriössä meneillään oleva navettojen ympäristölupia koskeva uudistus.

Ympäristöministeri Ville Niinistö (vihr.) mukaan ensi vuoden alussa kaikkien alle sadan lypsylehmän navettojen ympäristöluvista päätetään kunnissa. Nykyisin kunnat ovat voineet päättää alle 75 lypsylehmän navettojen ympäristöluvista. (MT26.4.)

Niinistö perusteli muutosta luparuuhkan lisäksi sillä, että kunnissa lupa-asioita voidaan hoitaa paikallistuntemuksen vuoksi nopeammin.

Paikallistuntemusta pitäisi käyttää myös esimerkiksi kauppapaikoista päätettäessä. Nykyinen kauppa- ja teollisuusministeri Jan Vapaavuori (kok.) ajoi edellisessä hallituksessa ympäristöministerinä läpi uudistuksen, jonka mukaan kauppapaikoista päätetään maakuntatason sijaan ympäristöministeriössä.

VIERASYLIÖ

Vihreä kasvu vaatii kaikilta uutta ajattelua

Taloudellinen kasvu ja hyvinvointi on pystyttävä tuottamaan merkittävästi nykyistä pienemmällä luonnonvarojen käytöllä ja ympäristökuormalla. Vihreä kasvu on vähähiilisyyteen ja resurssitehokkuuteen perustuvaa, ekosysteemien toimintakyvyn turvaavaa taloudellista kasvua, joka edistää hyvinvointia ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta.

Vihreä kasvu muodostuu uudenlaisesta liiketoiminnasta ja synnyttää uusia yrityksiä, mutta myös perinteinen teollisuutemme uusiutuu vihreämmäksi.

Vihreään talouteen siirtyminen edellyttää älykkäiden ja kestävien ratkaisujen käyttöönottoa ja muutoksia yhteiskunnan rakenteissa, yritysten ja yhdyskuntien toimintamalleissa ja kulutuksessa.

Tarvitaan sosiaalisia ja teknologisia innovaatioita sekä uusien ratkaisujen nopeaa ja laaja-alaista käyttöönottoa.

Raaka-aineet tarkkaan hyödyksi

Vähähiilisyyden ja resurssitehokkuuden edistäminen voi olla yksittäisten prosessien tehostamista, järkeistämistä ja hävikin vähentämistä.

Toimenpiteiden on syytä ulottua myös raaka-ainevalikoiman ja energiantuotantomuotojen uudelleen suuntaamiseen ja toimijoiden alueelliset verkostot kattaviin ratkaisuihin, kuten teollisiin symbiooseihin, suljettuihin kiertoihin ja kierrätystalouteen.

Suljetun kierron talouteen siirtyminen edellyttää elinkaarilähtöistä tuotanto- ja kulutusprosessien suunnittelua sekä uusia liiketoimintamalleja, joissa osaaminen, raaka-ainevirrat ja pääoma yhdistyvät uusilla tavoilla. Useimmiten tämä tarkoittaa paikallisia ratkaisuja ja uusien yhteistyömallien hakemista poikki koko luonnonvara-alan.

Esimerkkeinä voivat olla erilaiset kotieläintuotannon monipuolisiin biojätteisiin perustuvat biokaasutuksen, muiden uusiutuvien energiamuotojen tuotannon ja vaikka kasvihuoneiden muodostamat kokonaisuudet.

Hajautettuihin, paikallisiin ja uusiutuviin energialähteisiin tai raaka-aineisiin perustuva tuotanto parantaa huoltovarmuutta sekä taitavasti toteutettuna lisää joustavuutta ja vahvistaa alueiden kilpailukykyä ja työllisyyttä.

Vihreää kasvua metsistä ja pelloista

Biomassojen viisaalla ja säästeliäällä käytöllä voidaan korvata ympäristölle haitallisia, uusiutumattomista raaka-aineista valmistettuja tuotteita, ja niiden ympärille on mahdollisuus rakentaa uudenlaista palveluliiketoimintaa. Puuhun ja puubiomassaan perustuva teollisuus ja puurakentaminen ovat tässä avainasemassa.

> **Älykkäät ratkaisut muodostavat kestävyyden perustan.**

Keinoja resurssitehokkaampaan bioenergiaan ovat muun muassa biomassan korjuu-, varastointi- ja kuljetusteknologian kehittäminen sekä dieselpolttoaineen kulutuksen vähentäminen metsähakkeen hankintaketjussa hybriditekniikkaa käyttäen ja hakeautojen kuormakokoa kasvattamalla.

Lisäksi on kehitettävä bioenergiaa, raaka-aineita ja lopputuotteita integroivia tuotantomuotoja, kuten energiaa, kemikaaleja ja materiaaleja tuottavia biojalostamoita.

Ruokajärjestelmän keskeisiä haasteita ovat luonnonvarojen, erityisesti energian ja ravinteiden kasvavat säästämisvaatimukset, vesivarojen hallinta sekä ilmastonmuutoksen aiheuttamat uudet tilanteet. Erityisesti kotieläintuotannon sivuvirrat, kuten lanta, on saatava jalostettua huomattavasti nykyistä kattavammin ja kestävällä tavalla.

Ruoan prosessoinnissa sivuvirtamateriaalien innovatiivisen hyödyntämisen merkitys korostuu.

Typen ja fosforin hallinta tuotanto-kulutusketjussa on saatava ratkaisevasti nykyistä tarkemmaksi. Fosforin osalta ruokajärjestelmällä on edessään niukkuuden hallinta; typessä haasteena on saada haltuun typpiyhdisteiden suunnaton muuntumisalttius ja aktiivisten typpiyhdisteiden ympäristöhaitat.

Älykäs teknologia mahdollistaa rakenteellisia muutoksia ruoantuotannossa. Ihmistyö on myös ruuan tuotannossa automaatiota kalliimpaa, joten informaatioteknologian laajempi hyödyntäminen tekee tuotannosta tehokkaampaa.

Informaatioteknologian avulla voidaan myös seurata ruuan alkuperää ja tuotantotapoja joustavasti sekä siirtää kuluttajainformaatiota. Vihreän talouden kuluttaja ymmärtää kestävästi ja vastuullisesti tuotetun ruuan lisäarvon. Tähän liittyy uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Poliittinen tuki ja yhteistyö ratkaisevat

Vihreän talouden elementtejä ovat uudenlaiset yritysten ja yhdyskuntien verkostot ja vihreät liiketoimintamallit sekä hyvinvointia tukeva elämäntapa- ja kulttuurinen muutos. Alueellisesti tai toiminnallisesti erilaistuneet älykkäät ratkaisut muodostavat kestävyyden perustan.

Kulutus- ja tuotantojärjestelmien muutos vihreään suuntaan ei synny itsestään, vaan se edellyttää määrätietoista politiikkaa. Vihreä talous voi onnistua vain, jos se nähdään poliittisesti tärkeänä ja muutokseen ollaan valmiit panostamaan pitkäjänteisesti.

Ylhäältä suuntautuvan politiikkatuen ja ohjauskeinojen ohella vihreän talouden muutoksessa tarvitaan sekä yritysten että kuluttajien ja kansalaisten myönteistä asenneilmapiiriä ja aktiivista, yhteiseen tavoitteeseen sitoutunutta yhteistyötä, joka hakee uudenlaisia innovatiivisia ratkaisuita ja kulutuksen ja tuotannon toimintamalleja.

Metsäntutkimuslaitos, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus ja Suomen ympäristökeskus ovat Luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymä Lynetin puitteissa tehneet Vihreän kasvun mahdollisuudet -raportin. Se kartoittaa askelmerkkejä, joita seuraamalla vihreä kasvu saadaan aikaan.

Kevään aikana valmistuva Suomen biotalousstrategia tulee olemaan olennainen työkalu metsien käytön ja ruokaketjun kehittämisessä vihreän talouden ajattelumallin mukaiseksi.

SIRPA KURPPA
LEENA PAAVILAINEN
Kurppa on professori MTT:ssä ja Paavilainen on tutkimusjohtaja Metlassa.

PÄIVÄN KUVA

SAMI KARPPINEN

Vappukoivu pystyyn

Pettstadtin kylässä Saksan Kirchlauterissa pystytettiin perinteinen vappukoivu tiistai-iltana kylän keskustaan suomalaisten avustuksella.
Kyläläisten tehtäviin kuuluu vahtia, etteivät naapurikyläläiset kaada puuta seuraavan yön aikana.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: SARI PENTTINEN

Ostanko hymy- vai hapannaamalta?

Kauppojen ja ravintoloiden elintarvikevalvontatiedoista tulee julkisia. Mahtavaa, sanon minä. Päivittäistavarakauppa ry:n mielestä ei niin mahtavaa. Se pelkää myymälöiden eriarvoista kohtelua.

Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran koordinoima elintarvikevalvontatietojen julkistamisjärjestelmä perustuu elintarvikelainsäädännön nykyisiin säännöksiin, mitään lisävaatimuksia ei ole tulossa.

Mihin sitten perustuu pelko eriarvoisuudesta? Kuntien terveystarkastajat ovat keskeisessä roolissa ja heidän välillään saattaa toki olla eroja säännösten tulkinnassa.

Mutta olenko liian sinisilmäinen, jos ajattelen, että mitään pelättävää ei pitäisi olla, jos ravintolassa tai kaupassa toimitaan vaatimusten mukaisesti? Ovathan terveystarkastajat tehneet tarkastuksiaan jo tätä ennenkin, aiemmin tietoa näiden tarkastusten tuloksista ei vain ole herunut kuluttajille. Paitsi siinä tapauksessa, että paikka on jouduttu sulkemaan.

Oiva-raportteja aletaan julkaista internetissä toukokuun aikana. Sisäänkäyntien yhteyteen hymynaamat ilmestyvät viimeistään ensi vuoden alussa.

> **Hymynaamat tuntuvat jotenkin turhan lapsekkailta.**

sari.penttinen@maaseuduntulevaisuus.fi

Oiva-hymynaama-asteikko perustuu yleiskuvauksiin. Oivallinen hymynaama on kaikkein paras, mikä tarkoittaa, että paikassa toimitaan vaatimusten mukaisesti. Hapannaaman eli huonon arvosanan saa paikka, missä elintarviketurvallisuutta vaarannetaan.

Hymynaamojen sijaan olisin kannattanut esimerkiksi kirjaimiin perustuvaa arvosteluasteikkoa. Hymynaamat tuntuvat jotenkin turhan lapsekkailta. New Yorkin kaupungin noin 20 000 ravintolassa on ollut vuodesta 2010 lähtien sisäänkäynnin luona tieto paikan hygieniatasosta. Parhaat paikat saavat A:n, kaikkein huonoimmat paikat ovat C:n paikkoja.

Vuonna 2011 New Yorkin ravintoloista lähes 70 prosenttia sai A:n. B annettiin 15 prosentille paikoista ja C:n sai 4 prosenttia. Ravintoloista 12 prosenttia odotti tarkastuksen jälkeistä luokitusta tai yritti korottaa saamaansa arvosanaa. Kyllä minä käyn syömässä esimerkiksi sushia mieluummin A:n kuin B:n paikassa, C:tä en sushin kohdalla edes harkitsisi.

Minusta ravintoloiden ja kauppojen tulisi nähdä Oiva mahdollisuus osoittaa toimintansa laatu. En myönnä olevani hygieniahysteerikko, mutta kyllä Oivan hymynaamat todennäköisesti ohjaavat valintojani.

Miksi valitsisin paikan, missä kuluttajien terveydestä ja elintarvikehygieniaan liittyvistä säännöksistä ei jakseta välittää?

Oiva leikkaa myös huhuilta siivet. Aina silloin tällöin kuulee tarinoita niin sanotuista huippuravintoloista, joiden keittiöt ovat hygienialtaan kaikkea muuta kuin huippuja, huhujen mukaan.

Ja jos on Jyrki Sukulan Kuppilat kuntoon -ohjelmaan uskomista, ihan tavallisissakin ravintoloissa on työsarkaa. Televisiossa nähdyt ravintolat ovat lähteneet ohjelmaan vapaaehtoisesti.

Entäpä ne, jotka eivät missään nimissä halua päästää ketään ulkopuolista keittiöönsä? Ainahan voi parantaa ja korjata virheensä, jos tarkastuksissa löytyy korjattavaa, muistuttaa Evira.

Vielä kun saataisiin aikaiseksi käytäntö, jolla asiakkaiden antama palaute kaupan tai ravintolan asiakaspalvelusta saataisiin näkyviin sisäänkäyntien yhteyteen. Kuluttaja olisi vielä enemmän kuningas.

LEHTIKATSAUS

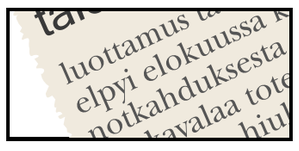

Tulvariski huomioon

Aamulehti muistuttaa, että valtion vastuu tulvavahingoista on päättymässä.

”Tulvavahinkolain voimassaolo päättyy vuoden 2013 lopussa. Tämän jälkeen poikkeuksellisten tulvien aiheuttamista rakennus- ja irtaimistovahingoista voi saada korvausta ainoastaan omasta koti-, maatila- tai kiinteistövakuutuksesta.

Kansalaisille tarjotaan tulvavakuutuksia, kuten muualla Euroopassa on jo tapana. Vastuu omaisuudesta ja sen suojelusta kuuluu omistajille.

Vakuutusyhtiöt vaativat ehdoissaan selvästi, ettei ainakaan uusia rakennuksia saa pystyttää järjettömän tulva-alttiisiin paikkoihin.”

”Suomen ympäristökeskus ja Ilmatieteen laitos voisivat vielä tiivistää yhteistyötään ja perustaa yhteisen Tulvakeskuksen. Näin esittää myös maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen.”

Itku ei auta teollisuutta

Jari Saario arvioi **Kauppalehdessä** ruokateollisuuden halua kilpailulain muutoksiin.

”Eniten teollisuutta näyttää nyppivän private labelien, Pirkkojen ja Euroshopperien yleistyminen.

Kaupan ketjut hakevat yhteenliittymien ja halpismerkkien kautta kilpailuetua. Halvemmat sisäänostohinnat tarkoittavat parempia katteita kaupalle.”

”On täysin loogista, että yritykset haluavat kasvattaa voittojaan. Tämä oikeus kuuluu myös kaupalle. Halpistuotteiden menekki kasvaa niin kauan kuin kuluttajat haluavat niitä ostaa. Sitä myydään mitä kysytään. Jos hintalaatu-suhde on surkea, jää tuote hyllyyn.

Teollisuuden on turha itkeä. On yksinkertaisesti tehtävä tuotteita, jotka revitään käsistä ja hyllyistä. Kilpailuetu on otettava omiin käsiin.”

Julkiseksi vain harkiten

Savon Sanomat pohtii eduskunnan valiokuntien lainvalmistelun julkisuutta.

”Helsingin Sanomien viime viikolla julkistama ansiokas selvitys eduskunnan valiokuntien käyttämistä asiantuntijoista on poikinut tarpeellisen keskustelun. Valikoituvatko asiantuntijoiksi liikaa vain tiettyjen etujärjestöjen edustajat?”

”On myös vaadittu, että valiokuntien kokoukset tulisivat julkisiksi. Eduskunnan puhemies Eero Heinäluoma on oikeassa sanoessaan, että harkiten näin voidaankin tehdä, kun valiokunnissa käsitellään erityisen tärkeitä asioita.

Kokonaan valiokuntatyöskentelyä ei kuitenkaan kannata avata. Seuraus saattaisi olla, että tosiasiallinen päätöksenteko karkaisi vielä kauemmas julkisuudesta.”